

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30)

(S2024/02012)

Utifrån de utgångspunkter Försäkringskassan har att beakta, har myndigheten följande synpunkter.

Sammanfattning

Försäkringskassan har inga synpunkter i sak på förslagen rörande tillfällig föräldrapenning men kan konstatera att de avgränsningar som gjorts avseende när rätten ska föreligga skulle kunna innebära en viss risk för felaktiga utbetalningar. Försäkringskassan bedömer att de nya reglerna innebär högre handläggningskostnader för myndigheten än vad utredningen har beräknat. Myndigheten bedömer vidare att den behöver minst sex månader för utveckling från tiden för beslut till ikraftträdande. Försäkringskassan har slutligen vissa kommentarer kring lagtexten och vad som anges i författningskommentaren.

11 Tillfällig föräldrapenning och kostnadsersättning

Försäkringskassan har inga synpunkter i sak på förslagen om när tillfällig föräldrapenning nu också ska kunna utgå. Myndigheten konstaterar dock att de avgränsningar som gjorts möjligen kan göra det svårt för enskilda att förstå när denna rätt föreligger och inte kopplat till olika kontakter med socialnämnden.¹ Det tillsammans med att den hantering som framstår som rimlig är att Försäkringskassan till stor del utgår ifrån sökandens uppgifter och endast begär in underlag från socialnämnden i vissa fall (jfr utredningens resonemang på s. 456), kan innebära en viss risk för felaktiga utbetalningar. En annan hantering med ett mer generellt och omfattande inhämtande av uppgifter från socialnämnden skulle förutom att innebära en betungande administration t.ex. kunna påverka bedömningen av om det behövs nya sekretessbestämmelser med ett starkare skydd för de uppgifter som inhämtas.

18 Förslagets konsekvenser

Försäkringskassan delar utredningens bedömning vad gäller myndighetens införande-kostnad och kostnad för IT-utveckling. Däremot bedömer Försäkringskassan att det blir högre handläggningskostnader. Det beror främst på att utredningen har utgått ifrån de styckkostnader för ett ärende om tillfällig föräldrapenning som finns i Försäkringskassans årsredovisning. Till det kommer dock även kostnader för de ärenden om sjukpenninggrundande inkomst som kommer att genereras. Inkluderat även de kostnaderna bedöms handläggningskostnaden bli åtta miljoner kronor istället för den av utredningen bedömda kostnaden om cirka sex miljoner kronor. De avrundade kostnaderna framgår av nedanstående tabell.

¹ Jfr även förslagen i Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31).

**Tabell Förvaltningskostnader
i miljontals kronor ¹⁾**

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Summa
Införande	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Nedskrivningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Räntor	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S:a Införandekostnader	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Handläggning	0	2	8	8	8	8	8	8	49
Övrigt	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S:a Löpande kostnader	0	2	8	8	8	8	8	8	49
Total summa	0	2	8	8	8	8	8	8	50

¹⁾ 2023 års prisnivå

19 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Försäkringskassan har inga synpunkter på tidpunkten för ikraftträdandet i sig, men bedömer att myndigheten behöver minst sex månader för utveckling av IT-system, handläggningsrutiner, blanketter m.m. från tiden för beslut till ikraftträdande.

20 Författningskommentar

I andra stycket i den föreslagna nya bestämmelsen 13 kap. 20 a § socialförsäkringsbalken anges att rätten till tillfällig föräldrapenning enligt första stycket gäller bl.a. när insatsen riktas till barnet under förutsättning att föräldrarnas deltagande är nödvändigt. Av författningskommentaren (s. 889-890) liksom övervägandena (s. 445) framgår att det enligt utredningen är en bedömning som socialnämnden måste göra och inte föräldrarna själva. Såsom lagtexten är utformad blir det en del av Försäkringskassans prövning, en prövning som då får baseras på uppgifter från sökanden själv och/eller inhämtande av underlag från socialnämnden i vissa fall. I kommentaren till bestämmelsen anges vidare att om insatsen är beslutad med stöd av socialtjänstlagen ska beslutet ha föregåtts av en individuell prövning för att det ska finnas rätt till tillfällig föräldrapenning. Det är inget som framgår av bestämmelsen. Försäkringskassan uppfattar att den förutsättningen ligger i kravet på att insatsen ska ha beslutats av socialnämnden och inte utgör en självständig omständighet som ska prövas. Om Försäkringskassans tolkningar i dessa delar inte är korrekta kan utformandet av bestämmelsen behöva ses över.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av rättschef Marie Axelsson, avdelningschef Alexandra Wallin och rättslig expert Cecilia Landolf Hjort, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Cecilia Landolf Hjort